

# GLASSBERGET JEVNES MED JORDEN!

Av Åsa Knudsen

Rogaland har mistet sin eneste kjente og uerstattelige bergkrySTALLforekomst. I og med at H. G. Andersen har fått eneretten på utvinning av mineralene i Ørsdalen blir nå det naturskjønne glassberget totalt rasert. Slik jeg ser det kan ikke annet enn kortsiktig økonomisk vinning ligge til grunn.

Jeg vil kalle dette total rasering i naturskjønne omgivelser. En turistattraksjon blir borte, og om få år vil naturen her være skjemet av et stort gapende hull i fjellsiden. Knust stein, bergkrystaller, og klo-rittleire vil flyte ned gjennom uren som et grønt grimet teppe. Og hva må ikke våre etterkommere komme til å si om denne lite natur og miljøvennlige rasering. Jeg vil gjerne gjøre Bjerkreim kommune og Bjordal oppmerksom på at så lenge vi lever dannes ingen nye krystaller her. Forekomsten kunne med fordel blitt brukt med hen-

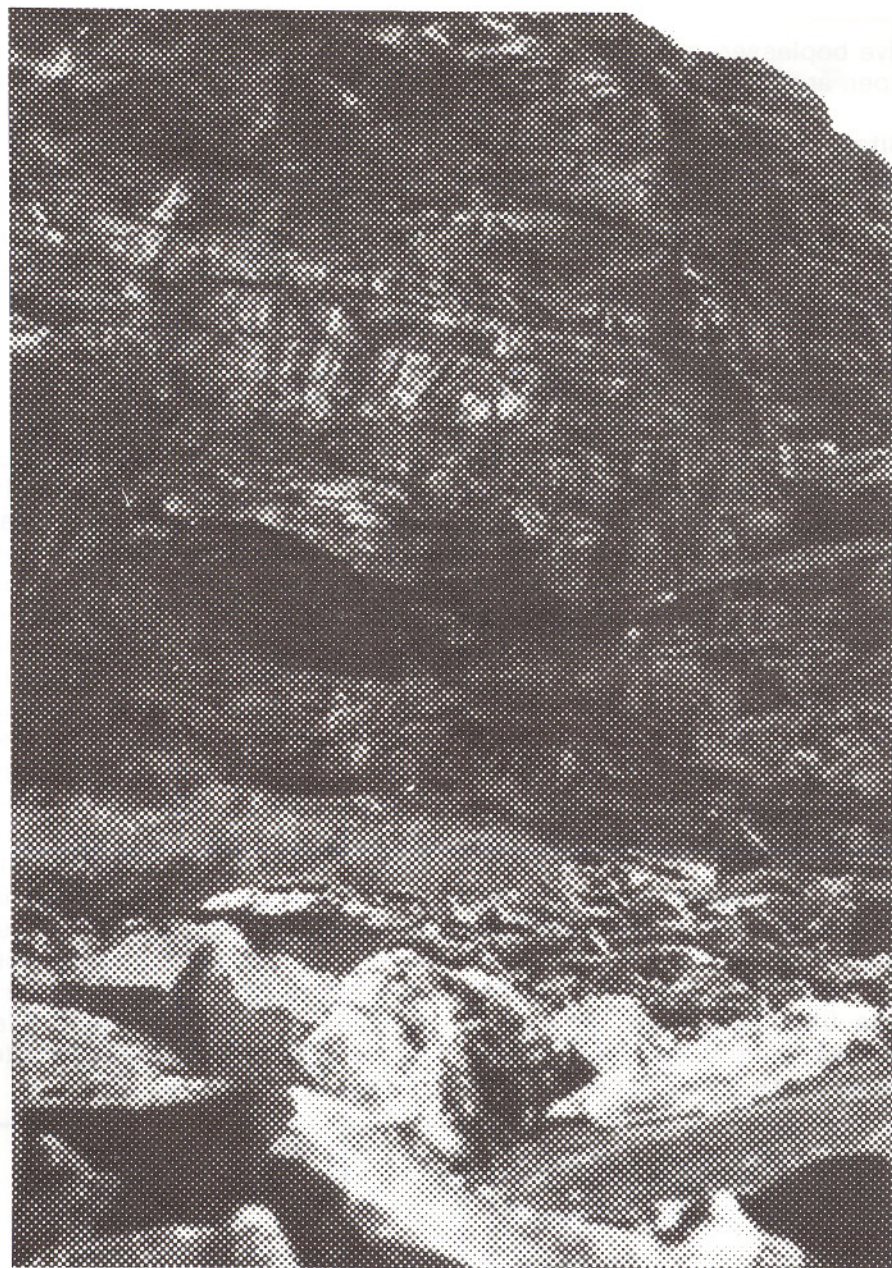
blick på undervisning i geologi i skolen. Da miljøet for oppbyggingen av krystallene må ha vært noe helt spesielt. Det er sjelden å se en så stor variasjon i tvillinger, sammenvoksninger og fantomkrystaller som her. Alt dette snakket og skrivingen opp gjennom årene om utlendinger og samlere som rober denne forekomsten for millioner av kroner i krystaller er meget sterkt overdrevet. En flue har så alt for lett for å bli til en elefant på folkemunne.

Sitat fra Stavanger Aftenblad 27. juli 1985 «Steinbruddet har vært kjent siden første verdenskrig. Utallige tyskere, hollendere, belgiere og dansker har besøkt uren».

Utallige hva vil det si: ca 100-200 stk., eller? Hvorfor skylde på utlendingene? Når vi har rogalendinger og andre innlendinger som har fraktet krystaller hjem til sine respek-

## Stein og Mineralmessen 1986

Mai	10-11	Egersund Norge
Juni	15-16	Kopparberg Sverige
Juni	28-29	Ylämaa Finland
Juli	19-20	Tromøya Norge
Juli	19-20	Outokumpu Finland
Aug	9-10	Drammen (NAGS) Norge
Sept	27-28	Moss Norge
Okt	4-5	Västerås (VAGS) Sverige
Okt	17-19	Munchen Vest-Tyskland
Nov	21-23	Hamburg Vest-Tyskland



Fra krystallrøysa og opp mot hulen  
Foto: Øivind Raknes

tive boplasser, med helikopter for noen år tilbake har jeg hørt.

Sitat: Stavanger Aftenblad juli 1985 «Desverre er det blitt drevet regelrett plyndring av forekomsten i Ørsdalen gjennom årene».

Jeg har hørt torden men aldri sett den, men nå er det gode muligheter for det i glassberget. Riktignok forsvant en del pene store krystaller og stuffer etter at tunellen ble åpnet. Men på langtnær så meget som enkelte vil ha det til. Dette bør jeg vite, da jeg i en årrekke har besøkt lokaliteten jevnlig for å holde meg orientert om hvor stort uttaket har vært i sommersesongen, med henblikk på et eventuelt frednings forslag.

Sitat: Ukebladet Hjemmet nr. 13 mars 1984 «Jeg er ingen urimelig mann, fortsetter Bjordal. (Grunneier). Kommer det steinglade mennesker og spør, får de som oftest lov til å ta med seg et stykke stein eller to. Men når noen prøver å grave ut flere hundre kilo i smug, da må jeg si stopp. Forekomsten er jo ikke utømmelig, selv om den er ganske enorm. Jeg kunne godt tenke meg en ordning der folk lette

etter krystaller for femti kroner kiloen- det kunne kanskje være et arrangement til alles tilfredshet».

Ja, hvorfor gjorde du ikke det Bjordal. Det hadde vært bedre enn det som nå skjer. Samlere og turister kunne ha plukket i hundre år uten å ha klart å ødelegge så meget som det er blitt gjort i sommer.

Hvor tar bergkrystallene veien? Jo de skal saktens selges til utlendingene og innlendingene, noe galt idet. Nei langt ifra. Nei, vi vestlendinger har meget å lære av sørlendinger og telemarkinger. De åpner sine gamle gruver og skjerp og legger forholdene til rette for turismen. De ønsker alle velkommen, utlendinger som innlendinger med åpne armer og med et stort smil. Var ikke dette noe for Bjerkreim kommune å tenke på? Husk grunneiere, sitt ikke på forekomsten til reven kommer. Er det snakk om naturherligheter som glassberget så sørg for å få det fredet i tide. Kontakt gjerne Geologiforeningene i ditt fylke og spør dem til råds. Eller henvend deg til miljøvern departementet.